Katolska kyrkans religionssystem, dess villoläror och deras ivrare - IV

S

Vi publicerar här ett fjärde och sista avsnitt ur boken *Katolska profiler* skriven av Nathan Odenvik. I detta avsnitt behandlas "Madonnan", dvs dyrkandet av jungfru Maria och hur detta uppstod som en mix av hedendom och tidigt avfallen kristendom.

Texten är inskannad direkt från boken och sparsamt korrigerad. Kommentarer inom hakparenteser [ ] är mina liksom fetstilt text.

/Lennart

Katolska profiler - Nathan Odenvik

M - ”GUDS MODER”

Katolikerna brukar jämt och ständigt framhålla, att de ej tillber eller dyrkar jungfru Maria, blott ägnar henne den stora vördnad som tillkommer henne. Men hela den katolska världen och historien är ett enda överväldigande bevis på ohöljd Maria-dyrkan.

Hedningarna dyrkade kvinnliga gudomsväsen. “Stor är efesiernas Diana'“ – ropade en hänförd folkhop mot aposteln Paulus. Och det var just i *den* staden som jungfru Maria första gången utropades till “Guds moder”. Madonnan hade intagit Dianas plats! Det skedde på kyrkomötet 431, omkring 375 år efter Paulus verksamhet i Efesus.

Här må några ord citeras av den ursprungligen katolske, sedermera protestantiske religionshistorikern Friedrich Heiler:

> “... den folkliga katolska helgondyrkan är icke någonting annat än den segt kvarlevande antika gudakulten.” (*Katolicismen*, 1920, s.32)
> “Det finns icke någon mer träffande symbol för den vulgära katolska helgonkultens hedniska karaktär; den vulgära katolicismen har övertagit det antika Pantheon.” (s.33)
>
> “Madonnakulten har sina djupaste rötter... i den främre asiatiska moder-gudinnekulten. Genom att överflyttas på Jesu moder fick denna kult en kristen prägel. Reformatorernas religiösa skarpsinne upptäckte utan varje religion-historisk kunskap den vulgär-katolska sakramentalismens, helgon- och madonnakultens primitiv-hedniska karaktär. Deras religiösa snillrikhet uppnådde i förväg samma resultat som den moderna religionshistorien, då den påvisade den katolska hedendomens sammanhang med den antika.” (s. 97)

När madonnan i Efesus upphöjdes till “Guds Moder”, kom Konstantinopels patriark Nestorius med ett skarpt varningsord:

> “Har Gud en moder? I så fall kan hedningarna ej anklagas för sina gudamödrar. Men då är Paulus en lögnare… Låt oss ej kalla Maria Guds moder. Vi faller då i frestelse att göra henne till gudinna, **och själva blir vi hedningar**.”

På konciliet i Efesus dömdes Nestorius som kättare, och Maria proklamerades som Guds moder. När den väntande folkmassan fick veta hur skiljedomen utfallit, utbröt ett högljutt jubel, och i högtidlig ljusprocession rörde sig skaran av troende mot Mariakyrkan. Folkreligionen hade segrat över den högre kristendomen.

Redan under nästa sekel (500-talet) talade man om Marias himmelsfärd. Dödsdagen den 15 augusti blev förvandlad till hennes himmelsfärdsdag. En stor mängd fester inrättades till “Gudsmoderns” ära. Så den 8 december till minne av

hennes avlelse. Först ansågs hon genom ett särskilt privilegium från Guds sida, fri från varje verksynd. Snart höjdes anspråken: Hon var också befriad från arvsynden. Hennes avlelse var *obefläckad.*

Men härom uppkom en skarp strid under flera hundra år. Dominikanerna förkastade läran om den obefläckade avlelsen, medan franciskanerna lika ivrigt sökte få den genomförd. Dessa vann en vacker framgång, i det de lyckades placera Sixtus IV på påvestolen. Han var en hängiven Maria-dyrkare, som Rafael gjort odödlig genom "sixtinska madonnan", inför vilken påven ses knäböja i tillbedjan. Men Sixtus förmådde ej slutgiltigt genomföra dogmen – nej, ej ens det stora kyrkomöte, som med vissa avbrott pågick i 18 år. Det var först *jesuiterna* som under 1800-talets förra hälft kunde genomdriva saken. De fick påven Pius IX helt på sin sida. Denne ville också visa sin tacksamhet mot den heliga jungfrun, som hört hans böner och hjälpt honom i svår nöd. Han proklamerade trossatsen den 8 december 1854 såsom en fast och orygglig lära, som varje katolik måste omfatta. Den som icke gjorde det skulle drabbas av evig fördömelse.

Vid denna tid förekom flera "uppenbarelser" av den heliga madonnan. Var gång detta inträffade tillsattes en undersökningskommission, som naturligtvis alltid konstaterade att händelsen faktiskt ägt rum. Det mest kända fallet är från Lourdes i Frankrike. År 1858 visade sig här jungfru Maria för en liten flicka och sade: *"Jag är den obefläckade avlelsen."* Hon hade en *rosenkrans* (radband) och lät pärlorna glida mellan sina fingrar. Samtidigt sprang en källa upp, vars vatten ansågs ha en undergörande verkan.

En hel litteratur har uppstått om madonnans uppenbarelse i Lourdes. Vi kan dock ej här ingå på den. Men naturligtvis fann katolikerna det vara viktigt att Maria själv kom och bekräftade att hon avlats utan synd – och att hon bar rosenkransen!

Miljoner och åter miljoner rättrogna katoliker vandrar till den heliga platsen, där en jättelik affärsverksamhet uppstått. Man säljer bl.a. rosenkransar och små flaskor med det undergörande vattnet. Radbandspåven Leo XIII utökade de många Maria-festerna med ännu en: *Jungfru Maria av Lourdes uppenbarelse*.

Rosenkransfesten har årligen firats i 384 år till minne av den stora segern över turkarna, vilken seger vanns tack vare Rosenkransbönen.

Rosenkransen eller radbandet innehåller 150 st *Maria-pärlor* och 15 st *Paternoster-kulor*. Den som till äventyrs tvivlar på att "Guds Moder" dyrkas av nutidens katoliker, må läsa – om han mäktar det – *Katolsk Maria-teologi. En bok*

om Rosenkransen, av pater F. D. Joret**,** översatt till svenska 1937 och utgiven genom Petrus de Dacia-föreningen, Stockholm.

Skriften omfattar 138 sidor, har 3 kapitel med tillsammans 7 avdelningar och en hel del moment. Kapitelrubrikerna är:

- Rosenkransens ursprung
- Rosenkransens väsen
- Rosenkransens ändamål

Framställningen är kuslig och gör ett hemskt intryck på läsaren. Den bygger på de 16 rundskrivelser som radbandspåven Leo XIII utsände 1883-1901 rörande Rosenkransen.

Här några av de över 100 huvudpunkterna:

- Maria vår tillflykt i faran
- Jubelåret firas under beskydd av Rosenkransens Drottning
- Maria Rosenkrans ett medel mot världens fördärv
- Maria har utbrett och bevarat den kristna tron
- Det tillkommer Maria att förena alla i samma tro
- Rosenkransen belyser Marias roll som medlarinna
- Vad Gud och Jesus gjort för att ära Maria
- Jesu Kristi ställföreträdare (påven) vill också lova och prisa Vår Fru av Rosenkransen
- Invigningen av Rosenkransens kyrka i Lourdes

Allhelgonadagen 1950 fick katolikerna visshet i ett för dem livsviktigt, långt mer än 1000-årigt, spörsmål. Då utfärdade den “ofelbare” påven Pius XII en proklamation till hela katolska världen. Vi citerar slutet därav:

> “... till förökande av Hans upphöjda Moders ära och till hela Kyrkans glädje och jubel förkunna Vi, förklara Vi och stadfästa Vi, med vår Herres Jesu Kristi, de heliga apostlarnas Petri och Pauli och Vår egen myndighet, detta vara en av Gud uppenbarad troslära: *Maria, den utan arvsynd undfångna gudaföderskan, som alltid förblivit jungfru, har, efter att hava slutat sitt jordiska levnadslopp, med kropp och själ upptagits i himmelens härlighet.* Om därför någon, det Gud må avvända, skulle våga att med vett och vilja förneka eller draga i tvivelsmål det som av Oss har blivit stadfäst, må han veta, att han har fullständigt avfallit från den gudomliga och katolska tron.”

(Citerat efter R. Wehner: Marie upptagning i himmelen. Fulländad frälsning. Ansgariusförlaget, Sthlm, 1950, s.15)

Vi protestanter gör oss naturligtvis en mängd frågor inför detta makabra skådespel. Som t.ex.: Varför behövde påvedömet en betänketid på 1400 år innan trossatsen kunde proklameras?

Att söderns folk reflektionslöst och blint följer den “Helige Faderns” budskap från “Petri stol”, det kan man möjligen förstå. Men absolut obegripligt är, att klartänkta nordbor kan hemfalla åt något sådant.

SLUT PÅ DETTA AVSNITT UR BOKEN *KATOLSKA PROFILER*

Bokens källföreteckning hittar du via denna länk.

Läs vidare:

- Katolska kyrkans religionssystem, dess villoläror och deras ivrare - I
- Katolska kyrkans religionssystem, dess villoläror och deras ivrare - II
- Katolska kyrkans religionssystem, dess villoläror och deras ivrare - III
- Den lömska bikten